

**ODPOWIEDZIALNA
GOSPODARKA
ODPADAMI**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZAKŁADU UTYLIZACYJNEGO SP. z O.O.
ZA ROK 2023**

INFORMACJE OGÓLNE

Data utworzenia Spółki: 8 maja 1992r.

Dane na dzień 31.12.2023 r.

Firma	Zakład Utylizacyjny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Siedziba	ul. Jabłoniowa 55, 80- 180 Gdańsk
Telefon	58 326 01 00, 58 303 99 51, fax. 58 322 15 76
E-mail	zut@zut.com.pl
Witryna WWW	www.zut.com.pl
Forma prawna	spółka z ograniczoną odpowiedzialnością 100% udziałów Gminy Miasta Gdańsk
Wpis do rejestru	KRS 0000052057, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy
Numer statystyczny REGON	190042880
Numer identyfikacji podatkowej	583-000-20-19
Podstawowy rachunek bankowy	Bank PEKAO S.A. O/Warszawa 64 1240 1053 1111 0010 1782 8366
Numer rejestru GIOŚ	E 0000536Z
Baza o Produktach i Opakowaniach oraz o Gospodarce Odpadami (BDO)	000023837

ORGANY SPÓŁKI

Zgromadzenie Wspólników Prezydent Miasta Gdańska

Skład Rady Nadzorczej od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku:

Ziemowit Borowczak	przewodniczący
Jan Hupka	wiceprzewodniczący
Tomasz Brodzicki	członek
Monika Nowakowska	członek
Marta Dargacz	członek

Skład Zarządu:

- od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku:

Grzegorz Orzeszko prezes zarządu

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI

Spółka działa na podstawie:

- Kodeksu spółek handlowych (tekst jednolity Dz.U. 2019 poz. 505 z późniejszymi zmianami)
- Ustawy z dnia 20.12.1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jednolity Dz.U. z 2019 z późniejszymi zmianami)

- Uchwały nr XXXVII/236/91 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 1991 r. w sprawie wyboru organizacyjno-prawnej formy prowadzenia działalności gospodarczej wykonywanej dotychczas przez Przedsiębiorstwo Robót Sanitarno-Porządkowych w Gdańsku
- Umowy Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (tekst objęty aktem notarialnym Repertorium A nr 4743/1992 z dnia 8 maja 1992 r., sporządzonym przez Notariusza Marię Dambek z późniejszymi zmianami)
- Postanowienia Sądu Rejonowego w Gdańsku XII Wydziału Gospodarczego Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 11.10.2001 r. o wpisie do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000052057
- Uchwały nr XLIII/1238/09 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie wyboru sposobu prowadzenia gospodarki komunalnej w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi
- Umowy wykonawczej zawartej z Gminą Miasta Gdańska w dniu 22 grudnia 2009 roku (z późniejszymi zmianami)
- Umowy wykonawczej zawartej z Gminą Miasta Gdańska w dniu 15 stycznia 2019 roku (z późniejszymi zmianami.).

CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI

Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. realizuje zadania własne Gminy Miasta Gdańska, obejmujące - zgodnie z uchwałą nr XLIII/1238/09 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2009 r. - następujące sprawy:

- prowadzenie składowisk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych
- zapewnienie budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych
- zapewnienie warunków zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
 - wydzielanie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych
 - osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych
 - zapewnienie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Zadania te ściśle związane są z głównymi zasadami gospodarki odpadami, którymi są:

- prowadzenie odzysku surowców z jak największej ilości odpadów, które w danych warunkach techniczno-ekonomicznych da się odzyskać
- zagospodarowanie odpadów zgodnie z „zasadą bliskości”
- przekazywanie odpadów do specjalistycznych firm, gdy Zakład nie dysponuje odpowiednią technologią ich zagospodarowania
- bezpieczne składowanie odpadów, których nie da się w danych warunkach techniczno-ekonomicznych poddać odzyskowi lub zagospodarować w inny sposób.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne (PKD 38.21.Z). Przedmiot działalności stanowią także:

- 20.15.Z – produkcja nawozów i związków azotowych
- 35.11.Z – wytwarzanie energii elektrycznej
- 35.12.Z – przesyłanie energii elektrycznej
- 35.13.Z – dystrybucja energii elektrycznej
- 35.14.Z – handel energią elektryczną
- 35.30.Z – wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzowanych
- 37.00.Z – odprowadzanie i oczyszczanie ścieków
- 38.11.Z – zbieranie odpadów innych niż niebezpieczne
- 38.12.Z – zbieranie odpadów niebezpiecznych
- 38.22.Z – przetwarzanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
- 38.31.Z – demontaż wyrobów zużytych
- 38.32.Z – odzysk surowców z materiałów segregowanych,
- 39.00.Z – działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami
- 46.77.Z – sprzedaż hurtowa odpadów i złom
- 49.41.Z – transport drogowy towarów
- 68.20.Z – wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi

- 77.39.Z – wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych gdzie indziej niesklasyfikowanych.

Działalność Spółki w wymiarze rzeczowym i finansowym określał Plan rzeczowo-finansowy na rok 2023, zatwierdzony przez Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników w dniu 28 lutego 2023r. uchwałą nr 01/2023 oraz Korekta Planu rzeczowo-finansowego na rok 2023 zatwierdzona uchwałą nr 2 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 14 sierpnia 2023r.

Spółka nie prowadziła działalności w dziedzinie badań i rozwoju.

Spółka nie nabywała udziałów własnych.

ORGANIZACJA SPÓŁKI

Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. jest zorganizowany w formie przedsiębiorstwa jednozakładowego.

Porządek organizacyjny Spółki ustala Regulamin Organizacyjny, określający strukturę organizacyjną, zasady zarządzania i kierowania, zakresy działania wydzielonych jednostek organizacyjnych oraz samodzielnych stanowisk pracy.

W strukturze organizacyjnej wyróżniono:

- organy Spółki: zgromadzenie wspólników, radę nadzorczą i zarząd
- stanowiska zarządzania operacyjnego przedsiębiorstwem Spółki, powierzone prezesowi zarządu oraz dyrektorom: produkcji i finansowemu, jako zarządzającym podstawowymi obszarami organizacyjnymi
- działy podporządkowane zarządzającym: gospodarki odpadami i ochrony środowiska i BHP, sortowania, przetwarzania biologicznego, zakupów i zamówień publicznych, utrzymania ruchu, zasobów ludzkich, księgowo-finansowy, komunikacji i PR, rozwoju i inwestycji, utrzymania obiektów, budynków i terenów,
- w każdym z działów: zespoły i samodzielne stanowiska pracy.

Przyjęty model organizacji i zarządzania gwarantował skuteczne zarządzanie przedsiębiorstwem Spółki, kierowanie pracą poszczególnych jego działów i pełną kontrolę nad jakością pracy, jej terminowością i powierzonym majątkiem.

ZASOBY LUDZKIE

W działalności Zakładu decydującą rolę odgrywają pracownicy, zwłaszcza pracujący bezpośrednio w procesach sortowania odpadów.

Zakład dba o stabilizację kadry, odpowiednio motywując pracowników i zapewniając dobrą atmosferę w pracy.

Zatrudnienie średnioroczne wyniosło 267,98 etatów i było o 21 pełnych etatów (o 8,7%) wyższe niż w roku poprzednim.

Zakład w dalszym ciągu posiłkował się tymczasowymi pracownikami sortowni wynajmowanymi przez agencje pracy tymczasowej. Na koniec 2023 r. było to 47 osób.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Spółka zatrudniała 275 osób na umowę o pracę, z tego:

- na stanowiskach nierobotniczych 62 osoby
- na stanowiskach robotniczych 213 osób.

Wzrost zatrudnienia pracowników spowodowany był następującymi czynnikami:

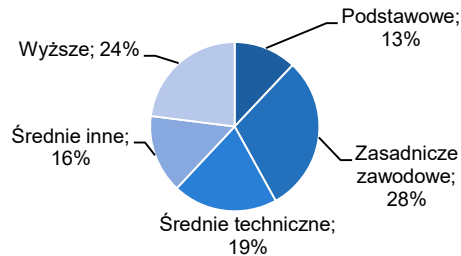
1. Przejęcie działalności do tej pory realizowanej usługowo przez podmiot KOLOR Złom. Działanie to ma za zadanie ograniczyć koszty usług obcych oraz podnieść efektywność odzysku surowców.
2. Stworzenie nowych stanowisk pracy w celu poprawy efektywności procesów produkcyjnych oraz biznesowych (przykładowe stanowiska: specjalista ds. technologii sortowania, specjalista ds. sprzedaży, specjalista ds. controllingu).
3. Rozwój nowej działalności związany z uruchomieniem drugiego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Wykształcenie pracowników

Najliczniejsze grupy zatrudnionych pod względem wykształcenia stanowili:

- pracownicy z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 28%
- pracownicy z wykształceniem wyższym - 24%

Struktura wykształcenia pracowników na dzień 31.12.2023r

Pracownicy wg grup wiekowych na dzień 31.12.2023r

Wiek	Ilość pracowników	
	rok ubiegły	rok bieżący
20-25	14	21
26-30	27	23
31-35	31	35
36-40	28	35
41-45	36	34
46-50	22	28
51-55	47	50
56-60	34	30
powyżej 60	21	19
Razem	260	275

Pracownicy wg stażu w Spółce na dzień 31.12.2023r

Staż pracy w Spółce w latach	Ilość pracowników	
	rok ubiegły	rok bieżący
0-5	125	139
6-10	55	43
11-15	54	69
powyżej 15	26	24
Razem	260	275

Szkolenia pracowników

Spółka wspiera rozwój pracowników i dostosowanie ich do zmian technicznych i prawnych, kierując zatrudnionych na szkolenia, kursy, konferencje i seminaria. Zasady dofinansowania ujęte są w Regulaminie Funduszu Szkoleniowego. W 2023 r. kwalifikacje podnosiło (głównie w trybie online):

- 67 osób w ramach szkoleń indywidualnych
- 35 osób na kursach specjalistycznych
- 2 osoby na studiach podyplomowych kierunkowych.

Dodatkowo 17 osób uczestniczyło w konferencjach.

Pracownicy administracji uczestniczyli dwukrotnie w szkoleniach z zarządzania projektem oraz zarządzania zmianą w kontekście rozwoju firmy.

Ponadto kadra kierownicza zakończyła w 2023r rozpoczęty w roku poprzednim cykl szkoleń podnoszących kwalifikacje/kompetencje osób zarządzających zespołem pracowników. Dodatkowo przeprowadzono dla kadry kierowniczej szkolenie z zagadnień etyki i zarządzania BHP.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE

Podstawowymi decyzjami, umożliwiającymi gospodarowanie odpadami, są obowiązujące bezterminowo pozwolenia zintegrowane:

- pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji do składowania odpadów - decyzja Marszałka Województwa Pomorskiego z dnia 13.11.2009 r. znak DROŚ.S.ES.7650-17/09 z późniejszymi zmianami
- pozwolenie zintegrowane na eksploatację instalacji do przetwarzania odpadów z wykorzystaniem obróbki biologicznej o wydajności ponad 75 Mg na dobę (sortowni, kompostowni tunelowej, kompostowni KNEER wraz z placami dojrzewania kompostu, boksami do magazynowania odpadów oraz zakładową studnią głębinową) – decyzja Marszałka Województwa Pomorskiego z dnia 25.11.2015 r. znak DROŚ-SO.7222.35.2015.ES z późniejszymi zmianami.

GOSPODARKA ODPADAMI

Przyjmowanie odpadów do zagospodarowania

W 2023 roku przyjęto 306,2 tys. ton odpadów wobec 301,4 tys. ton w roku 2022, co stanowiło wzrost o 1,6%. Największą grupę odpadów stanowiły odpady komunalne (grupy odpadów 20 oraz 15) wynoszące w 2023 259,5 tys. ton wobec 261,2 tys. ton w roku 2022, co stanowi nieznaczny spadek o -0,7%.

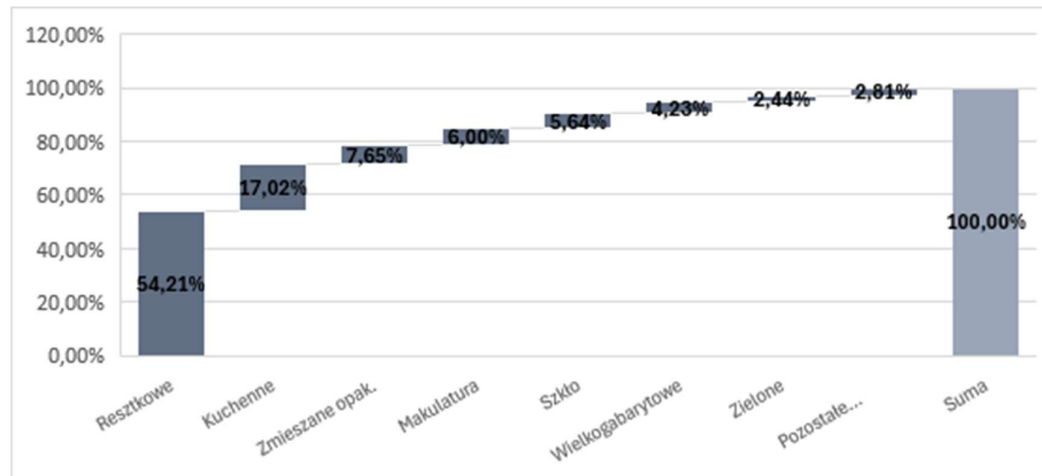
	2022	2023	Różnica
Odpady komunalne tys. ton	261,2	259,5	-0,7%
Pozostałe odpady tys. ton	40,2	46,8	16,3%
Suma tys. ton	301,4	306,2	1,6%

Na uwagę zasługuje zmiana struktury odpadów komunalnych, co przedstawia poniższa tabela.

	2022	2023	Zmiana
15 01 01 - Makulatura	15 421	15 579	1,0%
15 01 07 - Szkło	15 320	14 630	-4,5%
15 01 06 - Zmieszane odpady opakowaniowe	19 019	19 839	4,3%
20 01 08 - Kuchenne	42 525	44 152	3,8%
20 02 01 - Zielone	8 116	6 337	-21,9%
20 03 07 - Wielkogabarytowe	10 773	10 968	1,8%
Suma selektywnej zbiórki	111 174	111 506	0,3%
20 03 01 - Reszkowe	144 371	140 659	-2,6%
Pozostałe komunalne	5 455	7 296	33,7%
Suma odpadów reszkowych i pozostałych komunalnych	149 826	147 954	-1,2%
Suma komunalne	261 000	259 460	-0,6%

Obserwowana jest pozytywna tendencja wzrostowa na większości strumieni z selektywnej zbiórki. Spadek o 4,5% odnotowano na szkłe, natomiast znaczny spadek o 21,9% odnotowano na odpadach zielonych. Powodem tej ostatniej zmiany była niska suma opadów atmosferycznych w miesiącach wiosennych. Ponadto zaobserwowano pozytywne zjawisko spadku ilości przyjętych do zagospodarowania pozostałych odpadów komunalnych, gdzie największy spadek odnotowano na odpadach 20 03 01 z wartości 144 371 ton w roku 2022 na 140 659 ton w roku 2023, a więc o 2,6%.

Analizując strukturę odpadów komunalnych należy stwierdzić, iż pomimo pozytywnych trendów, znacznie odbiega ona od optymalnej. Zdecydowaną większość odpadów stanowią wciąż odpady resztkowe o kodzie 20 03 01, co przedstawiono na poniższym wykresie.

Odpady resztkowe wciąż stanowią ponad 50% sumy odpadów komunalnych. Przy spoczywającym na gminach obowiązku osiągnięcia poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu wynoszącym 45% w roku 2024 oraz 55% w roku 2025, obecna struktura odpadów jest skrajnie niekorzystna. Jednocześnie powyższy wykres wyraźnie pokazuje, iż bez odzysku surowców ze strumienia odpadów resztkowych o kodzie 20 03 01 nie ma możliwości osiągnięcia wymaganych poziomów. Między innymi z tego powodu w roku 2022 zakończono modernizację sortowni odpadów. Rok 2023 był pierwszym pełnym rokiem pracy zmodernizowanej sortowni odpadów.

Składowanie odpadów

Składowaniu poddano niemal 65 tys. Mg odpadów, wobec 50 tys. w roku 2022 (wzrost o 31 %). Różnica ta jest spowodowana znaczną redukcją przekazywania odpadów do odbiorców zewnętrznych. Dotyczyło to głównie frakcji podsitowej oraz odpadów resztkowych. Strumienie te były przekazywane na zewnątrz w roku 2022 ze względu na prowadzone prace konstrukcyjne podczas modernizacji sortowni. W roku 2023 sortownia miała wysoką dostępność, a dodatkowe działania optymalizacyjne prowadzone w sortowni pozwoliły zredukować ilość frakcji 0-80mm. Dzięki tym działaniom większa ilość tej frakcji mogła być przetworzona w zakładzie, co pozwoliło znacznie zredukować koszt usług obcych.

Sortowanie odpadów

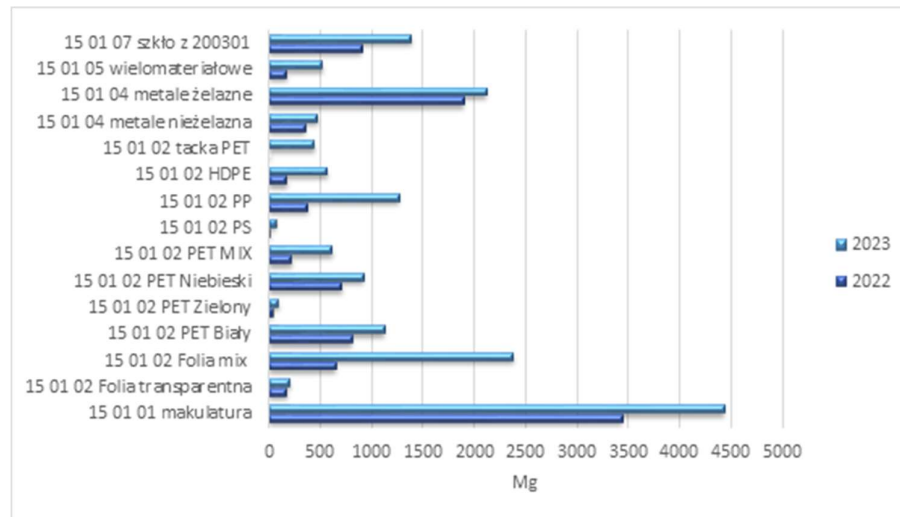
Do sortowania skierowano łącznie 160,5 tys. Mg odpadów wobec 148,9 tys. Mg odpadów (wzrost o 7,8 % w stosunku do 2022 r.), w tym 140,7 tys. Mg odpadów komunalnych o kodzie 20 03 01 (wzrost o 12,1 %). W związku z prowadzoną w roku 2022 modernizacją sortowni, w okresie jej niepełnej dostępności, do instalacji zewnętrznych przekazano 18.859,62 Mg odpadów o kodzie 20 03 01. W roku 2023 nie przekazywano odpadów o tym kodzie do instalacji zewnętrznych.

Efektem pracy zmodernizowanej sortowni odpadów jest zwiększony odzysk surowców, a szczególnie z odpadów opakowaniowych zawartych w odpadach o kodach 15 01 06 oraz 20 03 01. W 2023 odzyskano 16 970 ton surowców na sortowni wobec 10 326 ton w roku 2022. Jest to wzrost o 6 644 ton, a więc o wzrost o 64,3%.

Na uwagę zasługuje fakt, iż z odpadów resztkowych 20 03 01 Zakład Utylizacyjny odzyskał w roku 11 789 Mg surowców, co stanowi stopień odzysku z odpadów resztkowych na poziomie 8,51%. Jednocześnie udział odzyskanych surowców z odpadów resztkowych we wszystkich odpadach komunalnych (resztkowe oraz selektywna zbiórka) wynosi 24,43%, co jest znaczną wartością w skali kraju.

W efekcie modernizacji sortowni, poza wzrostem stopnia odzysku surowców, wzrosła również ilość odzyskiwanych asortymentów. Pojawiły się nowe asortymenty surowców takie jak tacka PET oraz PS (polistyren) oraz znacznie wzrosła ilość odzyskiwanego PP (polipropylen). To wszystko są surowce, które są trudne do wysortowania manualnego, a nie stanowią problemu dla zautomatyzowanych sortowni.

Struktura oraz ilości odzyskanych surowców w związku z modernizacją sortowni

Kompostowanie odpadów

W 2023 obie kompostownie, zarówno kompostownia komorowa, dedykowana do stabilizacji bioodpadów z selektywnej zbiórki, jak też kompostownia tunelowa, wykorzystywana głównie do stabilizacji frakcji podsitowej z odpadów resztkowych, podlegały optymalizacji procesu technologicznego. W efekcie tych prac zwiększono ilość przetwarzanych odpadów (do limity posiadanych decyzji) oraz poprawiono efektywność procesu i uzysku produktu.

W roku 2023 wyprodukowaliśmy 9873,66 Mg polepszacza gleby SK9 z przyjętych na instalację 43 235,09 Mg odpadów ulegających biodegradacji kuchennych (20 01 08) oraz ogrodowych (20 02 01). Co jest najwyższym wynikiem w historii ZUT, do uzyskania ww. rezultatu przyczyniła się optymalizacja procesu kompostowania oraz uzyskanie pełnej przepustowości kompostowni komorowej. Z tego 1942,095 Mg kompostu zostało sprzedane i trafiło na tereny zielone w Gdańsku.

Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego wykorzystania

W roku 2023 Zakład uzyskał poziom recyklingu wynoszący 34,3%. Zważywszy na trudny rynek surowców oraz problemy ze zbyciem niektórych asortymentów, należy uznać to za dobry wynik. Pozwoliło to uzyskać wymagany przepisami poziom recyklingu dla Gminy Miasta Gdańska.

Zarządzanie energią

2022 był bardzo wymagającym rokiem, jeżeli chodzi o rynek energii elektrycznej. Charakteryzował się znaczną dynamiką oraz rekordowo wysokimi cenami na rynku SPOT. W tym okresie Zakład Utylizacyjny był w trakcie realizacji programu optymalizacji zarządzania energią. W ramach tego programu zrealizowano następujące działania:

- 1) optymalizacja umów dystrybucyjnych - zmieniono taryfę z B21 na B23 oraz obniżono moc umowną z 1,9 do 1,5 MW, co pozwoliło na oszczędności miesięczne na poziomie odpowiednio 12 tys. PLN oraz 6 tys. PLN, a tym samym oszczędność roczną na poziomie 192 tys. PLN
- 2) zmiana modelu kontraktacji – w roku 2023 Spółka zmieniła strategię zakupu energii z cen stałych na ceny SPOT. Podyktowane to było sytuacją rynkową i wysokimi cenami energii, a więc większym potencjałem do spadku w kolejnych miesiącach. Uzyskana średnia ważona cena zakupu energii czynnej wyniosła w roku 2023 514 PLN/MWh, wobec ceny w styczniu 2023 na poziomie 670 PLN/MWh. Poniżej przedstawiono rzeczywiste ceny zakupu energii czynnej przez Spółkę oraz średnie ceny giełdowe w ujęciu 12 miesięcznym.
- 3) optymalizacja profilu zużycia – w związku z modernizacją sortowni uzyskano większą elastyczność, co pozwoliło na optymalizację pracy obiektu. Tym samym wprowadzono zmianę serwisową w godzinach 14-22. Głównym celem było zapewnienie odpowiedniego poziomu serwisowania instalacji oraz optymalizacja zużycia jednostkowego energii. Efektem dodatkowym było zredukowanie zużycia energii w szczycie popołudniowym, który charakteryzuje się najwyższymi cenami. W rezultacie tych działań profil zużycia znacznie się poprawił co pozwoliło obniżyć koszty opłaty mocowej w związku ze zmniejszeniem współczynnika z 1 do 0,17, co pozwoliło na oszczędności na poziomie 10 tys. PLN miesięcznie, a więc 100 tys. PLN rocznie.
- 4) Zwiększenie produkcji własnej energii elektrycznej – w roku 2023 wyprodukowano łącznie 5 342 MWh energii elektrycznej wobec 3 632 MWh w roku 2022, co jest wynikiem najlepszym od 2018

roku. Szacowane całkowite oszczędności na generacji własnej energii w stosunku do cen rynkowych w 2023 roku szacuje się na około 4 mln PLN, przy kosztach serwisowania generatorów na poziomie 1,7 mln PLN.

- 5) Zawarcie umowy na usługę DSR (Demand Side Response - odpowiedź strony popytowej). W ramach tej usługi za gotowość do redukcji mocy na żądanie, Spółka uzyskała wynagrodzenie w wysokości około 200 tys. PLN.

RELACJE Z OTOCZENIEM

Klienci

Głównym klientem jest Gmina Miasta Gdańska, na rzecz której Zakład wykonuje jej zadania własne. Z usług Zakładu korzystają także gminy miejska i wiejska Pruszcz Gdański oraz Gmina Kolbudy, które podpisały z Gminą Miasta Gdańska porozumienia międzygminne.

Ci klienci mają zapewnioną preferencyjną opłatę za przekazanie odpadów komunalnych.

Przychody na bramie, wynikające z powierzenia zadań, wyniosły 100,3 mln zł, co stanowi 87 % całości wpływów za przyjęcie odpadów do zagospodarowania.

Klientami Zakładu są także przedsiębiorstwa zagospodarowujące odpady surowcowe oraz w niewielkim stopniu przedsiębiorstwa energetyczne i organizacja odzysku.

Dostawcy

W zakresie działalności operacyjnej kluczowymi kontrahentami są wyłonione w przetargach nieograniczonych przedsiębiorstwa zagospodarowujące, powstałe w Zakładzie, odpady pre-RDF i odpady „bio”, w tym przede wszystkim PHP Olejnik Sp. z o.o. oraz Novago Sp. z o.o.

Istotną rolę odgrywa także Aramco Fuels Poland Sp. z o.o., dostarczająca paliwo do maszyn, sprzętu i środków transportu, Energa Obrót S.A. sprzedająca energię elektryczną oraz agencja pracy tymczasowej, zapewniająca zewnętrzną obsadę linii sortowniczych.

Wśród rozproszonych dostawców duże znaczenie przypisać należy dostawcom części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych do maszyn i urządzeń eksploatowanych w Zakładzie oraz serwisantom użytkowanego sprzętu.

Działania w ramach programu REDU

W celu zmniejszenia uciążliwości zapachowych, które powstają przy procesach zachodzących na terenie Zakładu Utylizacyjnego w marcu 2022 r. uruchomiony został **program REDU**, który był konsekwentnie realizowany przez cały 2023 rok. W ramach tego programu wykonywany jest szereg działań, które są działaniami ciągłymi, tzn. są pracami polegającymi na ustawicznym doskonaleniu procesów oraz bieżącym wykrywaniu i usuwaniu występujących problemów. Na prowadzone w zakładzie prace wpływ mają różne czynniki, takie jak zmiany prawne, ilości i rodzaj dostarczanych do zakładu odpadów. W związku z tym wyjątkowo istotne jest zarówno monitorowanie prowadzonych procesów oraz zmian w nich wprowadzanych, jak również jednoczesne udoskonalanie wykonywanych działań.

Program REDU obejmuje dwa główne obszary działań:

- 1) **Techniczne** (hermetyczność obiektów, efektywność technologiczna, zmniejszenie ryzyk technicznych)
- 2) **Organizacyjne** (nadzór operacyjny, nadzór technologiczny, dostosowanie ilości odpadów do możliwości przerobowych, monitoring emisji odorów, poprawa selektywnej zbiórki)

Główne działania zrealizowane w 2023 roku i ich efekty

Rekultywacja sektora 800/1 kwatery składowania:

- W styczniu 2023 r. nastąpiło zakończenie składowania odpadów na podsektorze 800/1 i rozpoczęcie przygotowań do jego rekultywacji. Określono docelowy kierunek rekultywacji, a przyjęte rozwiązanie zamknięcia sektora kwatery składowiska polegać będzie na usypaniu na jej wierzchołku i skarpach warstwy wsporczyrównawczej, następnie warstwy odgazowującej (drenaż gazowy) oraz ułożeniu warstwy uszczelniającej w postaci maty bentonitowej. W październiku 2023 roku rozpoczęto prace rekultywacyjne na skarpach podsektora 800/1C.
- W okresie od listopada do końca grudnia 2023 roku wykonano 68 studni igłowych na skarpach podsektora 800/1C w ramach rekultywacji.

Efekt: Sukcesywne dążenie do obniżenia oddziaływania odorowego spowodowanego emisją niekontrolowaną biogazu.

Modernizacja systemu odgazowania kwatery składowania:

- W styczniu 2023 roku zakończono audyt całej instalacji i w jego następstwie powstała koncepcja nowego systemu odgazowania, która jest sukcesywnie realizowana.
Efekt: Łącznie zbadano stan techniczny 138 studni gazowych, jak również wykazano obszary, nad którymi należy się skupić przy dalszych pracach modernizacyjnych.
- W okresie od kwietnia do czerwca 2023 roku wyremontowano kolejnych 8 studni pionowych zlokalizowanych na podsektorze 800/1C, 10 studni na podsektorze 800/1B oraz 2 studnie na podsektorze 800/1A, jak również ułożono łącznie 800 m nowych tras rurowych. Zamontowano również nowy odwadniacz pneumatyczny. W sierpniu 2023 roku wykonano wymianę rurociągów na podsektorze 800/1C.
Efekt: Zwiększenie i ustabilizowanie ujęcia biogazu z kwatery składowania przy zachowaniu jego odpowiednich parametrów, zwiększenie szczelności systemu odgazowania.

Monitoring odorowy:

- Prowadzenie całorocznego ciągłego monitoringu odorowego za pomocą olfaktometrii terenowej oraz mierników odorowych (4 urządzenia) mającego na celu gromadzenie i analizę danych dotyczących odorowości poszczególnych instalacji i lokalizacji zakładu. System monitoringu jest na bieżąco zmieniany i rozszerzany na podstawie zmian zachodzących w pracy zakładu.
Efekt: Lepszy nadzór nad procesami, usprawnienie identyfikacji tzw. punktów krytycznych procesów pod kątem odorowości, czyli problematycznych odorowo lokalizacji na terenie zakładu.
- Prowadzenie kontroli czasu wykonywania operacji odorowych. Operacje mogące powodować potencjalnie najwięcej odorów są prowadzone w godzinach, w których warunki atmosferyczne są najbardziej korzystne z punktu widzenia rozprzestrzeniania się substancji złoonych.
Efekt: Kompleksowa analiza warunków meteorologicznych i dostosowywanie do nich godzin prowadzenia prac. Ograniczenie odorowości zidentyfikowanych problematycznych lokalizacji.

Kompostownia tunelowa:

- W kwietniu 2023 roku wykonano naprawę kanałów dolotowych do biofiltru kompostowni tunelowej (usunięto skorodowane fragmenty kanałów i zastąpiono je nowymi).
Efekt: Poprawienie hermetyczności obiektu.

Kompostownia hermetyczna:

- W grudniu 2023 roku wykonano naprawę membrany zakrywającej biofiltr kompostowni hermetycznej oraz wymieniono panele frontowe na ścianach hali przyjęć kompostowni hermetycznej.
Efekt: Utrzymanie hermetyczności kompleksu obiektów.
- Obserwując rosnący trend przyjmowanych ilości odpadów kuchennych ulegających biodegradacji, nadwyżka tych odpadów przez cały 2023 rok była przekazywana do zewnętrznych instalacji celem ich dalszego zagospodarowania. Do podmiotów zewnętrznych był również przekazywany kompost niespełniający wymagań.
Efekt: Mniejsza ilość odorowych odpadów magazynowanych na placach, uzyskiwanie kompostu o lepszej jakości i niższej odorowości.

Poprawa selektywnej zbiórki odpadów:

- Przez cały 2023 rok prowadzona była działalność edukacyjna dotycząca prawidłowej segregacji oraz zasad i korzyści Gospodarki Obiegu Zamkniętego. Działalność ta polegała na uczestnictwie w miejskich wydarzeniach, organizacji Dni Otwartych Zakładu Utylizacyjnego, wpisach informacyjno-edukacyjnych publikowanych na stronie internetowej i na profilach społecznościowych zakładu oraz organizacji wycieczek uczniów szkół podstawowych i studentów po terenie zakładu.
Efekt: zwiększenie świadomości mieszkańców, zwłaszcza dzielnic sąsiadujących z zakładem, na temat pracy ZU odnośnie zagospodarowywania odpadów, jak również poprawnej segregacji odpadów.

Dotychczasowe główne efekty działań w ramach programu REDU

- Uzyskanie stabilnego poboru biogazu od września 2022 roku dzięki modernizacji systemu odgazowania.
- Możliwość prowadzenia większej ilości badań we własnym zakresie (więcej danych na temat procesów kompostowania) dzięki utworzeniu zakładowego laboratorium. Umożliwiło to łatwiejsze

i szybsze wprowadzanie korzystnych zmian w procesach kompostowania oraz większą kontrolę nad ich przebiegiem.

- Wprowadzenie kompleksowego monitoringu odorowego z wykorzystaniem olfaktometrii terenowej (pomiaru chwilowe) oraz siatki mierników odorowych (pomiaru ciągłe).
- Wprowadzenie systemu rejestrowania danych dotyczących czynności wykonywanych w kompostowni tunelowej dzięki czemu usystematyzowano dane oraz zwiększono kontrolę czasu prowadzonego procesu.
- Wydłużenie procesu stabilizacji tlenowej, dzięki czemu zmniejszono ilości stabilizatu kierowanego do składowania oraz zmniejszono ilości nadmiarowej frakcji 0-80 mm przekazywanej podmiotom zewnętrznym. Dzięki takim działaniom zaobserwowano znaczne obniżenie odorowości placu 410.
- Zmiana godzin przerzucania pryzm na placu 407 oraz napowietrzania kompostu w boksie 406 – są one przeprowadzane w godzinach 9-11 kiedy warunki atmosferyczne są najmniej sprzyjające rozprzestrzenianiu się odorów. Ze względu na to, że plac 407 jest zlokalizowany tuż przy granicy zakładu od strony obwodnicy, prowadzone tam prace są ograniczone do niezbędnego minimum – ograniczono m.in. wykonywanie przesiewania kompostu na tym placu. Zminimalizowano również ilość kompostu magazynowanego w boksie 406 dzięki utworzeniu nowego placu na gotowy materiał SK-9 z drugiej strony zakładu (w dalszej odległości od terenów zamieszkałych). Dzięki takim działaniom zaobserwowano znaczne obniżenie odorowości tej lokalizacji.

Plan dalszych prac

- Utrzymywanie wysokiej sprawności systemu odgazowania i jego dalsza modernizacja według przyjętej opracowanej już koncepcji w celu maksymalizacji ujęcia biogazu z kwater składowania oraz zmniejszenia emisji niekontrolowanej biogazu.
- Rekultywacja podsektora 800/1 kwatery składowania.
- Dalsza optymalizacja procesu kompostowania – wykorzystanie w tym celu powstałego już zakładowego laboratorium, które będzie w razie potrzeb doposażone.
- Dalsze prowadzenie ciągłego monitoringu odorowego za pomocą olfaktometrii terenowej oraz mierników odorowych, jak również kontynuacja prowadzenia bieżącej kompleksowej analizy warunków meteorologicznych i dostosowywanie do nich godzin prowadzenia prac mogących potencjalnie powodować emisję odorów.
- Bieżące wykonywanie oprysków środkiem neutralizującym odory na terenie kwatery składowania oraz na placach w zależności od wykonywanych w zakładzie prac.
- Dalsze przekazywanie nadwyżki odpadów kuchennych ulegających biodegradacji do zewnętrznych instalacji celem ich dalszego zagospodarowania w sytuacji, kiedy ich ilość jest na poziomie przewyższającym moce przerobowe kompostowni.
- Dalsze sukcesywne przekazywanie do podmiotów zewnętrznych kompostu niespełniającego wymagań.
- Prowadzenie dalszych działań mających na celu poprawę selektywnej zbiórki odpadów (szereg działań edukacyjnych dla mieszkańców).

Działania informacyjno-promocyjne

W 2023 roku uczestniczyliśmy w 22 wydarzeniach, piknikach i eventach partnerskich przekazując wiedzę o tym, jak powinna wyglądać prawidłowa segregacja odpadów. Tym samym dotarliśmy z eko wiedzą do tysięcy gdańszczan. W samym Pikniku Fahrenheita wzięło udział blisko 5 tys. osób, podobną frekwencją cieszył się Festiwal Czyste Miasto Gdańsk. Na obu tych wydarzeniach obecny był nasz edukacyjny kontener obiegu zamkniętego. W kontenerze tym znajdują się maszyny pokazujące jak z wysegregowanych odpadów powstają użyteczne przedmioty. Odwiedzający nasze stoisko mogli na nim sami wyprodukować linijkę lub doniczkę pochodzącą z plastikowych nakrętek.

Z mieszkańcami i dla mieszkańców

Ponadto razem z mieszkańcami Gdańska posadziliśmy dwa Miejskie Mikrolasy. Oba zgodnie z japońską metodą sadzenia lasów Akiry Miyawakiego. Łącznie posadziliśmy ponad 1200 sadzonek roślin oraz wykorzystaliśmy (zgodnie z zaleceniami metodyki) blisko 80 ton kompostu, który powstaje w naszym zakładzie z segregowanych przez mieszkańców odpadów bio. W mikrolasach zostało posadzone łącznie około 200 sadzonek pochodzących z naszej zakładowej szkółki roślin. Sadzenie Miejskich Mikrolasów było dla nas okazją do integracji z naszymi sąsiadami, gdyż sadzimy je w dzielnicach leżących w bezpośredniej bliskości naszego zakładu.

Zorganizowaliśmy trzy edycje Dni Otwartych, w ramach których nasz zakład odwiedziło blisko 300 mieszkańców Gdańska. Największe wrażenie na odwiedzających robiła skala odpadów, które trafiają

do zakładu, a są produkowane przez gdańszczan. Jak również automatyzacja samego procesu segregacji w naszej zmodernizowanej sortowni. Spotkania te były również okazją do rozmów o problemach naszych sąsiadów, związanych z zapachami, które powstają podczas procesu zagospodarowywania odpadów. W zeszłym roku zorganizowaliśmy dwie akcje dedykowane mieszkańcom Gdańska. Wiosenna akcja, w której dla gdańszczan przygotowaliśmy Czarne złoto ogrodników, cieszyła się dużą popularnością. Chętnych na kompost produkowany z odpadów bio, segregowanych przez mieszkańców nie brakowało. Łącznie na rabaty, działki i trawniki gdańszczan trafiło ponad 600 ton polepszacza gleby SK-9. Podobną popularnością cieszyła się zimowa akcja, w której można było wypożyczyć choinkę. W ciągu pierwszego dnia uruchomienia wypożyczalni zostało zarezerwowanych ponad 75% dostępnych drzewek. Akcję zakończyliśmy z wynikiem 260 wypożyczonych choinek oraz kwotą 35 710 zł przekazaną Pomorskiemu Ośrodkowi Rehabilitacji Dzikich Zwierząt „Ostoja”.

Edukujemy uczniów i studentów

W 2023 roku przystąpiliśmy do realizacji trzeciego etapu miejskiego programu edukacyjnego Czyste Miasto Gdańsk. W jego ramach na terenie zakładu odbywają się lekcje dla klas 7 i 8 gdańskich szkół podstawowych. Podczas wizyty uczniowie zwiedzają z przewodnikiem naszą zmodernizowaną sortownię. Zajęcia odbywają się pod hasłem: Od pojemnika do recyklera. Droga odpadu od pojemnika do miejsca zagospodarowania oraz idea gdańskich sorterowni. Pilotaż akcji rozpoczął się w drugim semestrze roku szkolnego 2022/2023, a w ciągu 3 miesięcy wzięły w nim udział 4 klasy ósme z gdańskich szkół podstawowych, a w zajęciach uczestniczyło 73 uczniów i 9 nauczycieli. Wszyscy z nich brali udział w zajęciach, w zwiedzaniu sortowni oraz w interaktywnym quizie utrwalającym wiedzę przekazaną podczas zajęć. W nowym roku szkolnym 2023/2024 w pierwszym semestrze przeprowadziliśmy już 13 lekcji, a odwiedziło nas 266 uczniów. Kolejną grupą odwiedzającą nasz zakład są studenci gdańskich uczelni wyższych, w bieżącym roku akademickim gościliśmy ponad 180 studentów z Politechniki Gdańskiej i Uniwersytetu Gdańskiego.

Edukacja w sieci

Działania edukacyjne adresowane do mieszkańców prowadzimy również za pośrednictwem działań na platformach social mediowych oraz na blogu na naszej stronie internetowej zut.com.pl. I tak na naszym profilu na LinkedIn umieściliśmy 68 postów i mieliśmy ponad 2600 wyświetleń profilu, na Facebooku zamieściliśmy 122 posty, które dały nam zasięg rzędu ponad 120 000 odsłon. We wrześniu wystartowaliśmy z profilem na Instagramie, na którym było 14 postów i ponad 800 obserwujących. Na naszym blogu zrobiliśmy 26 wpisów o treściach edukacyjnych. Nasze teksty z bloga traktowane są jako źródło inspiracji przez lokalnych dziennikarzy

KIERUNKI ROZWOJU I PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Kierunki rozwoju Zakładu wyznacza misja prowadzenia zadań publicznych w zakresie gospodarki odpadami, jaką Gmina Miasta Gdańska nałożyła na Spółkę.

Działania Spółki związane są ściśle z podstawowymi celami strategicznymi:

- sukcesywnym wzrostem odzysku i recyklingu odpadów;
- większą efektywnością pracy instalacji;
- zapewnieniem maksymalnego komfortu i bezpieczeństwa mieszkańców;
- rozwojem Spółki równoważonym interesem wszystkich uczestników systemu gospodarki odpadami, zaczynając od mieszkańców Metropolii Gdańskiej;

Najważniejsze zadania inwestycyjne Spółki określają projekty:

Budowa instalacji fermentacji odpadów biodegradowalnych

Inwestycja ma na celu poprawę i domknięcie systemu unieszkodliwiania bioodpadów na terenie Miasta Gdańska i gmin sąsiadujących. Realizacja inwestycji wpłynie na zwiększenie przepustowości systemu unieszkodliwiania bioodpadów w Zakładzie i przyczyni się do poprawy komfortu życia lokalnej społeczności. W roku 2022 trwały prace związane z identyfikacją strumienia kierowanego do planowanej instalacji fermentacji, tj. przygotowano kompletną w ujęciu rocznym morfologię odpadów. W roku 2022 wykonano analizy techniczno-formalne mające na celu wybór najlepszej formy realizacji przedsięwzięcia. W roku 2023 dokonano wyboru technologii fermentacji wraz z lokalizacją oraz rozpoczęto przygotowanie wniosku o dofinansowanie budowy instalacji w ramach programu realizowanego przez NFOŚiGW. Na kolejny rok zaplanowano wykonanie raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, koncepcji przestrzennej, studium wykonalności. Dodatkowo planuje się wykonanie dokumentacji przetargowej w tym PFU.

Koncepcja modernizacji gospodarki wodno-ściekowej

Planowane projekty rozwojowe oraz gwałtowne zjawiska pogodowe (adaptacja do zmian klimatu) wymagają przemyślenia na nowo koncepcji gospodarki wodno-ściekowej. Na szczególną uwagę zasługuje w tym zakresie redukcja śladu wodnego zakładu.

Budowa nowej instalacji oczyszczania gazu

Inwestycja zakłada budowę nowej instalacji systemu oczyszczania biogazu składowiskowego, aby osiągnąć jakość zgodną z wymaganiami silników agregatów prądotwórczych. Biogaz produkowany na terenie zakładu jest obecnie poddawany oczyszczaniu przy użyciu metody biologicznej. Jednak stopień odsiarczenia uzyskany w ten sposób nie jest wystarczający do zastosowania biogazu w jednostkach kogeneracyjnych, takich jak silniki tłokowe. Dodatkowo, biogaz kierowany do silników zawiera ilości siłoksanów przekraczające zalecane wartości. Konieczność rozbudowy modułu waloryzacji gazu składowiskowego wynika bezpośrednio ze zwiększenia powierzchni kwatery składowania oraz samego składu gazu składowiskowego w ciągu 13 lat od momentu budowy odsiarczalnika biologicznego. Przewiduje się, że modernizacja układu uzdatniania biogazu będzie miała na celu oczyszczenie biogazu do poziomu poniżej 100 ppm przy użyciu odsiarczalnika katalitycznego, biologiczno-katalitycznego lub biologicznego.

Budowa nowej stacji ssaw - pochodni

Nowa stacja ssaw zostanie wybudowana w celu optymalizacji procesu odgazowania na obszarze kwatery składowania. Planowane zmiany techniczne, technologiczne związane z rozbudową systemu odgazowania i systemu oczyszczania gazu składowiskowego wymagają dodatkowych dostosowań, a wprowadzenie nowej stacji ssaw jest kluczowym elementem tych usprawnień. Nowa ssawa umożliwi efektywniejsze odprowadzanie biogazu z kwatery składowania, co jest istotne zarówno dla poprawy wydajności systemu, jak i zgodności z nowymi parametrami pracy. Nowa stacja ssaw będzie stanowiła istotne uzupełnienie, działając równolegle do aktualnie istniejącej ssawy, która zostanie przystosowana do pełnienia roli rezerwowej. Ten podwójny system ssaw pozwoli na zminimalizowanie ryzyka emisji nieorganizowanej w przypadku planowanych przestojów, koniecznych napraw czy awarii. Takie rozwiązanie wprowadza dodatkową warstwę zabezpieczeń, niwelując potencjalne zakłócenia w pozyskiwaniu biogazu, redukując ryzyko przerw w procesie odgazowania, co ma kluczowe znaczenie dla efektywności operacyjnej, jak i minimalizacji wpływu na środowisko, poprzez kontrolowanie i ograniczanie niekontrolowanych emisji.

Rozsączanie na kwaterze 800/1

W roku 2024 planuje się wykonanie instalacji rozsączania odcieków na kwaterze 800/1A i 800/1C z ciśnieniowego rurociągu prowadzącego z zakładowej podczyszczalni. Retentat trafi do jednego z 4 zbiorników wyrównawczych, skąd rozsączany będzie grawitacyjnie przy pomocy perforowanych rur PE rozłożonych promieniście wokół każdego ze zbiorników wyrównawczych około 1,5 metra poniżej gruntu (podpowierzchniowo). Retentat, poza samym odprowadzeniem z układu odwróconej osmozy, ma także za zadanie wspomagać prawidłowe nawilżenie złoża odpadów na kwaterze, co wiąże się z szybszym rozkładem szczytkowej materii organicznej odpadów oraz produkcją biogazu. Instalacja będzie równolegle eksploatowana z systemem rozsączania wybudowanym w roku 2022 na kwaterze 800/1A i 800/1B. Wybudowanie instalacji rozsączania zostanie wykonane przed planowaną rekultywacją wierzchołki kwatery 800/1C.

Panele fotowoltaiczne na dachu kompostowni

Realizacja inwestycji w celu poprawy bilansu energetycznego Zakładu. Przedsięwzięcie polega na wykorzystaniu energii słonecznej do produkcji energii elektrycznej pozyskanej z paneli fotowoltaicznych posadowionych na dachu kompostowni hermetycznej. Na podstawie zrealizowanego w 2023 r. przetargu na zaprojektowanie i budowę przedsięwzięcia w roku 2024 będą prowadzone prace realizacyjne i oddanie obiektu do eksploatacji.

Reorganizacja przestrzeni magazynowej

Zadanie to ma na celu dostosowanie zakładu do zrealizowanych oraz planowych projektów. Ponadto zredukowane zostanie ryzyko pożarowe oraz zoptymalizowana logistyka wewnętrzna, co wpłynie na bezpieczeństwo oraz efektywność pracy zakładu.

CZYNNIKI RYZYKA I OPIS ZAGROŻEŃ

Zmiany cen sprzedaży

Ze względu na świadczenie usług publicznych na rzecz gminy, na podstawie Ustawy o gospodarce komunalnej, ceny za przyjęcie i zagospodarowanie odpadów są zatwierdzane przez Prezydenta Miasta Gdańska na umotywowany wniosek Spółki. Ceny podlegają regulacjom Ustawy o odpadach.

Ryzyko zmian cen zabezpiecza w zasadniczej części umowa wykonawcza podpisana z Gminą Miasta Gdańska, na podstawie której odpady odbierane z nieruchomości położonych na terenie gminy kierowane są do zagospodarowania w Zakładzie.

Składnikiem ceny za przyjęcie odpadów jest też opłata za składowanie odpadów, ustalana przez Radę Ministrów.

Ryzyko zmian opłaty za składowanie nie jest zabezpieczone. Brak jest rynkowych instrumentów umożliwiających skuteczne zabezpieczenie się przed tym ryzykiem. Spółka może w niewielkim stopniu minimalizować skutki wzrostu opłat za składowanie, poprzez zwiększanie poziomu wysortowania odpadów. Dodatkowo, urzędowy wzrost poziomu opłaty za składowanie jest istotnym argumentem dla wnioskowania o analogiczny wzrost ceny „na bramie”.

Od roku 2020 obserwowane są dynamiczne zmiany na rynku surowców. Przy równoczesnym wzroście ilości wysortowanych surowców oraz inwestycjach realizowanych w tym zakresie, stanowi to znaczne ryzyko dla Spółki. Ryzyko to może być mitygowane poprzez zmianę cennika zagospodarowania odpadów.

Energia elektryczna pochodząca z odnawialnych źródeł energii (OZE) sprzedawana była poniżej ceny rynkowej. Ryzyko zmian cen nie jest zabezpieczone. Przychody ze sprzedaży energii stanowią zaledwie 0,001 % wartości sprzedaży usług i produktów, co powoduje, że ryzyko zmian cen nie wpływa w sposób istotny na Spółkę.

Ceny Praw Majątkowych do Świadectw Pochodzenia Energii z OZE, przyznawanych celem wsparcia systemu pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych, są kształtowane przez rynek na Towarowej Gieldzie Energii. Spółka nie ma możliwości zabezpieczenia się przed ryzykiem obniżek ceny, wynikającym z nadpodaży praw na rynku. Wartość otrzymanych aktywów stanowi ok. 0,5 % wartości sprzedaży usług i produktów, co powoduje, że ryzyko zmian cen nie wpływa istotnie na Spółkę.

Zmiany cen zakupu

Podobnie jak w przypadku cen surowców obserwowana jest znaczna zmienność cen towarów oraz usług zewnętrznych. Ryzyko tej zmienności będzie mitygowane poprzez:

- w zakresie zagospodarowania odpadów - przekazanie frakcji energetycznej do ITPOK w Gdańsku będącej własnością GMG
- w zakresie energii oraz paliw – poprzez wzrost generacji własnej oraz optymalizację zużycia.

Z racji charakteru Spółki zakupy dokonywane są w drodze przetargów, gdzie podstawowym kryterium wyboru oferty jest najniższa cena.

Ryzyko zmian regulacyjnych w tym wprowadzenia systemu kaucyjnego

Spółka identyfikuje ryzyka związane ze zmianami lub brakiem zmian w krajowym systemie gospodarki odpadami, co może wpłynąć na przychody Spółki. Ryzyko to będzie mitygowane poprzez zmianę cennika przyjęcia odpadów.

Ryzyko kredytowe

Dla współfinansowania projektu „Modernizacja Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Gdańsku”, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (NFOŚiGW) udzielił w 2009 r. pożyczki inwestycyjnej na okres 15 lat. Ze względu na zastosowanie stałej podstawy oprocentowania pożyczki, wynoszącej 0,9 stopy redyskonta weksli, ogłaszanej przez Narodowy Bank Polski, ryzyko przy obsłudze zadłużenia jest uzależnione od zmian tej stopy i nie jest zabezpieczone. Wskutek spełnienia warunków, przewidzianych umową, ryzyko wypowiedzenia umowy pożyczki przez NFOŚiGW w terminie 14-dniowym, jest możliwe w obecnej sytuacji jedynie w przypadku opóźnień w spłacie rat kapitałowych i odsetek, przekraczających 30 dni w stosunku do terminów ustalonych w harmonogramie spłat oraz naruszenia tzw. efektu ekologicznego, określonego w Umowie o dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W przypadku niekorzystnych uwarunkowań utrudniających spłatę pożyczki, umowa może być renegotjowana. W ocenie zarządu obydwa w/w ryzyka wypowiedzenia/rozwiązania umowy obecnie nie występują.

W 2020 r. Bank PEKAO SA udzielił kredytu inwestycyjnego na budowę kwatery składowej 800/3 oraz budowę hermetycznej instalacji jako uzupełnienie istniejącego systemu kompostowania na okres 8 lat.

Ze względu na zastosowanie zmiennej podstawy oprocentowania kredytu, opartej na stawce bazowej WIBOR 6M, ryzyko przy obsłudze zadłużenia jest uzależnione od zmian tej stawki bazowej i nie jest zabezpieczone. Wskutek spełnienia warunków, przewidzianych umową, ryzyko wypowiedzenia umowy kredytu przez Bank PEKAO w terminie 30-dniowym, jest możliwe w obecnej sytuacji jedynie w przypadku opóźnień w spłacie rat kapitałowych i odsetek, utraty płynności finansowej. W przypadku niekorzystnych uwarunkowań, utrudniających spłatę kredytu, umowa może być renegotjowana. W ocenie zarządu obydwu w/w ryzyka wypowiedzenia/ rozwiązania umowy obecnie nie występują.

Dla współfinansowania projektu „Rozbudowa sortowni odpadów w Zakładzie Utylizacyjnym w Gdańsku”, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie (NFOŚiGW) udzielił w 2021 r. pożyczki inwestycyjnej na okres 15 lat. Ze względu na zastosowanie zmiennej podstawy oprocentowania pożyczki, opartej na stawce bazowej WIBOR 3M, ryzyko przy obsłudze zadłużenia jest uzależnione od zmian tej stawki bazowej i nie jest zabezpieczone. Wskutek spełnienia warunków, przewidzianych umową, ryzyko wypowiedzenia umowy pożyczki przez NFOŚiGW w terminie 14-dniowym, jest możliwe w obecnej sytuacji jedynie w przypadku opóźnień w spłacie rat kapitałowych i odsetek, przekraczających 30 dni w stosunku do terminów ustalonych w harmonogramie spłat oraz naruszenia tzw. efektu ekologicznego, określonego w Umowie o dofinansowanie ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. W przypadku niekorzystnych uwarunkowań, utrudniających spłatę pożyczki, umowa może być renegotjowana. W ocenie zarządu obydwu w/w ryzyka wypowiedzenia/ rozwiązania umowy obecnie nie występują.

W 2023 r. Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o. udzieliła pożyczki na zwiększenie kapitału obrotowego. Ze względu na zastosowanie zmiennej podstawy oprocentowania pożyczki, opartej na stawce bazowej WIRON 3M, ryzyko przy obsłudze zadłużenia jest uzależnione od zmian tej stawki bazowej i nie jest zabezpieczone. Wskutek spełnienia warunków, przewidzianych umową, ryzyko wypowiedzenia umowy pożyczki przez GIWK w terminie 30-dniowym, jest możliwe w obecnej sytuacji jedynie w przypadku opóźnień w spłacie rat kapitałowych i odsetek, W ocenie zarządu ryzyko wypowiedzenia/ rozwiązania umowy obecnie nie występuje.

Płynność finansowa

W zakresie płynności finansowej ciężar ryzyka spoczywał głównie na Gminie Miasta Gdańsk. Gmina od 1 lipca 2013 r. jest głównym kontrahentem z ok. 74 % udziałem w przychodach netto ze sprzedaży produktów i usług. Pozostałe ryzyko rozkłada się na około trzydziestu kontrahentów, dostarczających lub odbierających odpady z różną częstotliwością. Niewielkie znaczenie mają kontrahenci dostarczający odpady incydentalnie, którzy płacą gotówką bądź kartą. Za wyjątkiem głównego kontrahenta, z którym rozliczanie za dostarczane odpady odbywa się po zakończeniu każdego miesiąca, regulowanie należności przez pozostałych kontrahentów następuje co 7 dni. Przy prowadzonej na bieżąco windykacji, następuje regularny dopływ gotówki.

Największa masa odpadów w grupie odpadów komunalnych dostarczana była z terenu Gminy Miasta Gdańsk. W sytuacji wystąpienia niejako „monopolu naturalnego”, zagwarantowane były zarówno dostawy odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy, jak i płatności za odpady. Pozostałe odpady dostarczane były z gmin sąsiednich, dla których Spółka uwzględniona jest w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami jako Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Tu również płatności były regularne.

Ryzyko to, jak i ryzyko wynikające ze zmiany w systemie opłat za odbiór i zagospodarowanie odpadów są również w znacznej części zabezpieczone prawem do rekompensaty ze strony Gminy Miasta Gdańsk, przewidzianej umową wykonawczą.

Ryzyko zmniejszenia strumienia przyjmowanych odpadów w związku z wprowadzeniem przez Urząd Marszałkowski zmian w Wojewódzkim Planie Gospodarowania Odpadami

Zmiany w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami spowodowały od 2017 r. połączenie Regionów Północnego, Ekodolina oraz Szadółki w jeden. Oznacza to utratę monopolu na zagospodarowanie odpadów i zagrożenie odpływem części strumienia odpadów komunalnych do innych instalacji. W Regionie Północnym funkcjonuje „prywatny” RIPOK Chlewnica, oferujący znacznie niższą cenę zagospodarowania odpadów. Ryzyko utraty strumienia jest mitygowane okolicznościami opisanymi powyżej.

Ryzyko wpływu wojny w Ukrainie na działalność Zakładu

Konflikt zbrojny w Ukrainie może mieć wpływ na szereg obszarów funkcjonowania Zakładu. Poczynając od potencjalnego odpływu pracowników tymczasowych, wśród których przeważającą część stanowią obywatele Ukrainy, co tylko pogłębi problemy z już obserwowanym pozyskaniem kadry. Dodatkowo zaburzenie dostaw stali z hut zlokalizowanych na terenie Ukrainy może doprowadzić do chwilowych braków na rynku. Mogą zatem wystąpić opóźnienia dostaw części zamiennych i materiałów.

SYTUACJA DOCHODOWA, MAJĄTKOWA I FINANSOWA

Finansowy efekt działalności

Działalność w 2023 r. zakończyła się startą netto w wysokości 14.955,6 tys. zł. Przychody ze sprzedaży wzrosły o 12% i koszty operacyjne wzrosły o 10% w stosunku do roku ubiegłego. Strata na sprzedaży wyniosła 21.974 tys. zł i była wyższa o 283,06 tys. zł od straty w roku ubiegłym. W ślad za amortyzacją majątku trwałego rozliczono 11,9 mln zł dotacji z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Majątek, inne zasoby i finansowanie

Wartość majątku wyniosła 299.085,6 tys. zł i zmniejszyła się o 15.632,8 tys. zł (o 5 %) w porównaniu do roku poprzedniego. Majątek trwały stanowi 85%, a majątek obrotowy – 15% wartości majątku Spółki. W majątku trwałym dominują aktywa rzeczowe - 93%, a w obrotowym aktywa pieniężne – 55%.

Zmiany strukturalne majątku:

- Spadek wartości aktywów trwałych o 19.105 tys. zł
- wzrost wartości aktywów obrotowych o 3.473 tys. zł, spowodowane m. in. wzrostem należności z tytułu dostaw i usług.

Źródłem finansowania majątku jest w 73% kapitał obcy, pochodzący w szczególności z:

- nierozliczonej dotacji z POIiŚ 124,6 mln zł
- pożyczek i kredytu inwestycyjnego 52 mln zł
- rezerw na zobowiązania 16,9 mln zł
- odroczonej ustawowej płatności opłat za korzystanie ze środowiska 6,9 mln zł
- niewydatkowanych środków z gwarancji kontraktowej na kompostownię 0,5 mln zł

Kapitał własny stanowi 27 % pasywów.

Wskaźniki zadłużenia

Wskaźnik	Sposób pomiaru	2022	2023
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	(Zobowiązania ogółem+ rezerwy ogółem)/ aktywa ogółem	73%	73%
Ryzyko likwidacji %	Kapitały własne/ majątek	27%	27%

Rentowność

Działalność operacyjna jest deficytowa ze względu na wystąpienie straty na sprzedaży. Także pozostałe wskaźniki rentowności przyjmują wartości ujemne.

Wskaźnik	Sposób pomiaru	2022	2023
Rentowność operacyjna	Zysk ze sprzedaży/ przychody ze sprzedaży	-18,3%	-16,2%
Rentowność sprzedaży netto	Zysk netto/ sprzedaż produktów	-12,02%	-10,96%
Rentowność aktywów	Zysk netto/ aktywa ogółem	-4,7%	-5,0%
Rentowność kapitału własnego	Zysk netto/ kapitał własny	-17,5%	-18,5%

Rentowność zasobów osobowych	Zysk(strata) netto/ przeciętne zatrudnienie	-59,6 tys. zł	-55,8 tys. zł
------------------------------	---	---------------	---------------

Płynność finansowa

Wskaźnik	Sposób pomiaru	2022	2023
Wskaźnik bieżącej płynności	aktywa obrotowe/ zobowiązania krótkoterminowe	1,14	1,08
Wskaźnik wysokiej płynności	aktywa obrotowe łatwo zbywalne/ zobowiązania krótkoterminowe	1,08	1,04
Wskaźnik wypłacalności gotówki	środki pieniężne/ zobowiązania krótkoterminowe	0,72	0,59
Kapitał pracujący	aktywa obrotowe - zobowiązania bieżące	4 986,5	3 150,2

Wskaźniki płynności finansowej zmalały ale nadal utrzymują się na bezpiecznym poziomie.

Wskaźniki obrotowości majątku

Wskaźnik	Sposób pomiaru	2022	2023
Rotacja aktywów ogółem	Przychody ogółem/ aktywa ogółem	0,4	0,5
Rotacja aktywów trwałych	Przychody ogółem/ aktywa trwałe ogółem	0,4	0,5
Rotacja aktywów obrotowych	Przychody ogółem/ aktywa obrotowe ogółem	3,0	3,1
Rotacja zapasów w dniach	Stan końcowy zapasów x 365 dni/ koszt własny sprzedaży	5,6	3,9
Cykl należności w dniach	Stan końcowy należności od odbiorców x 365 dni/ przychód ze sprzedaży	18,9	38,3
Cykl zobowiązań w dniach	Stan końcowy zobowiązań z tyt. dostaw x 365 dni/ koszt działalności operacyjnej	21,6	22,7

Przewidywana sytuacja finansowa

Obecna sytuacja finansowa Spółki oceniana jest jako umiarkowanie stabilna. Ze względu na planowany deficytowy rezultat działalności w 2023 r. przewiduje się dalszy spadek najbardziej płynnych aktywów do poziomu uznawanego za bezpieczny, pozwalający na funkcjonowanie w najbliższej perspektywie. Ryzyko utraty płynności finansowej niweluje istotny poziom odpisów amortyzacyjnych majątku trwałego, niepowodujący odpływu pieniądza ze Spółki. Jednakże duży wpływ na sytuację finansową będzie miał poziom cen za zagospodarowanie odpadów poza zakładem tj. odpadów, które nie mogą być składowane.

Gdańsk, 27 marca 2024r.